

ਰੋਲ ਨੰ.

Code No. 507

SERIES : MT/7002

- ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਉ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਪੇ ਪੰਨੇ 6 ਹਨ ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਹਿਨੇ ਹੱਥ ਦੇ ਵਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਨੰ. ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਤੇ ਲਿਖਣ ।
- ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਉ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ 12 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇਹ ਅਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰ ਲੈਣ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ । ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਗਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹ ਸੁਣੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ ।
- ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮਾਂਕ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖੋ ।
- ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਅਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ । ਅਤ: ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੀ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਉੱਤਰ ਨਾ ਕੱਟੋ ।
- ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰ. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਨ ।

ਪੰਜਾਬੀ

(Only for Compartment/Improvement Candidates)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ]

[ਕੁਲ ਅੰਕ : 100

ਨੋਟ : ਲਿਖਾਈ ਸੁਧ, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਖੁਲੀ ਖੁਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋ :

1. (ੳ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਗੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉ :
ਬੇ, ਅਣ । 2
- (ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਿਛੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉ :
ਖਾਨਾ, ਸ਼ਾਲਾ । 2
- (ੲ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਕੇ ਲਿਖੋ :
ਥਾਨੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਚਲੋ ਅੱਛਾ ਹੋਇਆ ਤੁਸੀ ਦਿੱਲੀ ਆ ਪਹੁੰਚੋ । 2

- (ਸ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ :
 ਦੁੱਦ, ਪਾਨੀ, ਖਸ਼ਵੂ, ਪਡਨਾ, ਚੰਡਾ । 2
- (ਹ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ **ਤਿੰਨ** ਮੁਹਾਵਰੇ ਆਪਣੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ :
 ਸਿਰ ਦੀ ਬਾਜੀ ਲਾਉਣਾ, ਨਾਨੀ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਣਾ, ਰੰਗ ਉਡ ਜਾਣਾ, ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਮਾਰਨੀ, ਘੋੜੇ ਵੇਚ ਕੇ ਸੋਣਾ । 3
- (ਰ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣ ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :
 (i) ਉੱਚੀ ਦੁਕਾਨ ਫਿੱਕਾ ਪਕਵਾਨ ।
 (ii) ਸਹਿਜ ਪੱਕੇ ਸੌ ਮਿੱਠਾ ਹੋਏ । 2
2. (ੳ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਨਾਂਵ ਵੰਡ ਕਰੋ :
 ਗੀਤਾ ਅਠਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ । 2
- (ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰੈਕਟ ਵਿਚ ਦਿਤੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੋ :
 (i) ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਸੋਹਨਾ ਮੌਸਮ ਹੈ । (ਵਿਸਮੈਵਾਚਕ ਵਾਕ ਬਣਾਉ)
 (ii) ਜੇ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਨਕਲ ਮਾਰੋਗੇ ਨਤੀਜਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ । (ਨਾਂ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਬਣਾਉ)
 (iii) ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਵੀ । (ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਾਕ ਬਣਾਉ)
 (iv) ਸ਼ਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
 (v) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਚਰਿਤਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬੜਾ ਹੱਥ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ । (ਵਾਕ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਲਿਖੋ) 5×1=5

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਦਿਉ :

ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਮੁਖ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਹੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ । ਸਾੜਾ ਬੜੀ ਕੁਸ਼ਰਾਨ ਅਵਸਥਾ ਹੈ । ਸਾੜਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ, ਦਲੇਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਹਿੰਮਤ ਤੋਂ ਕਤਰਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹੀਣਤਾ ਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਾੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਰੋਧ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੋਣ, ਉੱਥੇ ਫੇਰ ਕੋਈ ਭਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ । ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ । ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬੜੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਆ ਜਾਣ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ਰਮ ਖਾਓ, ਜਿਹੜਾ ਉੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਤੁਸਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਕੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰੋ । ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਵਸਥਾ ਬਦਲਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਐਸਾ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਉਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਆਵੇਗਾ । $8+2=10$

4. ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਗਲੀ-ਗਲੀ ਖੁੱਲੀਆਂ ਪੜਾਈ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਕ ਡਿਪੋ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਵਾਇਆਂ ਸਨ । ਭੇਜਿਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ । ਬੁੱਕ ਡਿਪੋ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਲਿਖੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਮੰਗਵਾਇਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛੇਤੀ ਭੇਜਿਆਂ ਜਾਣ ।

8

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇਕ** ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਲਗਭਗ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ :

- (i) ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ
- (ii) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ
- (iii) ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਧਦੀ ਹਿੰਸਾ ਇਕ ਸਮੱਸਿਆ
- (iv) ਅਜ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ
- (v) ਅੱਖੀ ਡਿੱਠਾ ਹਾਕੀ ਮੈਚ ।

12

ਭਾਗ--ਅ

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਆਪਣੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ **ਇਕ-ਇਕ** ਵਾਕ ਵਿਚ ਲਿਖੋ :
- (i) ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਹੀ ਦੋਸ਼ ਬਣ ਗਏ ?
 - (ii) ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
 - (iii) ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
 - (iv) ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬੁੱਢੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਜ ਕਿਉਂ ਰਖਿਆ ?
 - (v) ਕਵੀ ਨਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਵਿਚ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ?
 - (vi) ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਜਲਦੀ ਕਿਸ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?
 - (vii) ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ?
 - (viii) ਕਸਤੂਰੀ ਵਾਲਾ ਮਿਰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (ix) ਚੌਂਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਮੁਖਿਤਆਰ ਸਿੰਘ ਗਸ਼ਤ ਉੱਤੇ ਜਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰਖਨ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ ?
 - (x) ਟਾਲਸਟਾਏ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ?
 - (xi) ਜੀਤੀ ਦੀ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕਰਦੀ ਸੀ ?
 - (xii) ਗੁਰੂਜੀ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਨਗਰ ਕਿੱਥੇ ਵਸਾਇਆ ? $12 \times 1 = 12$
7. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਆਪਣੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 40-50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ :
- (i) ਫਰੰਗੀ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ?
 - (ii) ਦਾਦੀ ਦੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਜੀਤੀ ਕੀ ਸੋਚ ਸੋਚ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ?

- (iii) ਮੈ-ਪਾਤਰ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦਾ ਦਸਿਆ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਅਸਮੱਰਥ ਸੀ ?
- (iv) ਟਾਲਸਟਾਏ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਬਿਪਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ?
- (v) ਡਾ. ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਦਾ ਭਾਰਤ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?
- (vi) ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀ-ਕੀ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ?
- (vii) ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ 'ਗੁਰੂ ਲਾਧੇ ਰੇ' ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਿਵੇਂ ਲਗਿਆ ?
7×2=14

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰੋ :
ਰਘੂਨਾਥ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ।

ਜਾਂ

“ਕੋਊ ਨ ਨਿਬਹਿਉ ਸਾਥਿ” ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਕ ਵਰਤਾਰੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ? 4

9. (ੳ) ਅਗਲੇ ਜਮਾਨੇ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ ਲੇਖ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

(ਅ) ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਧਾਰਣ ਲਈ ਕੀ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ?

10. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ ਬੰਦਾ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੱਸ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

(ੳ) ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂ ਅਕਲਿ ਲਤੀਫੁ ਕਾਲੇ ਲਿਖੁ ਨ ਲੇਖੁ ॥
ਆਪਨੜੇ ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ ਸਿਰੁ ਨੀਵਾਂ ਕਰਿ ਦੇਖੁ ॥
ਫਰੀਦਾ ਖਾਕੁ ਨ ਨਿੰਦੀਐ ਖਾਕੁ ਜੇਡੁ ਨ ਕੋਇ ॥
ਜੀਵਦਿਆ ਪੈਰਾ ਤਲੈ ਮੁਇਆ ਉਪਰਿ ਹੋਇ ॥

(ਅ) ਜਾਂ ਮੈਂ ਸਬਕ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਪੜਿਆ
ਮਸਜਦ ਕੋਲੋਂ ਜੀਅੜਾ ਡਰਿਆ
ਭਜ ਭਜ ਠਾਕਰ ਦਵਾਰੇ ਵੜਿਆ
ਘਰ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਮਹਿਰਮ ਯਾਰ
ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਵੀਓਂ ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ ।

(ੲ) ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਹੈ, ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਕਾਲੀ ਬਾਤ ਹੈ
ਠੋਕਰ ਨਾ ਲੱਗੇ ਇਲਮ ਨੂੰ, ਠੋਕਰ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਲਮ ਨੂੰ
ਦਿਲ ਦਾ ਚਿਰਾਗ ਬਾਲ ਕੇ ਸਾਂਹਵੇ ਧਰੋ ! ਦਸਖਤ ਕਰੋ ।

5+5=10